

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հրազդանի Խ.Աբովյանի անվ. թիվ 1 ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2022

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՆ՝ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՌՕՐՅԱՅՈՒՄ

Կատարող՝ **Մարիամ Գևորգյան**

Առարկա՝ Երաժշտություն

Ուսումնական հաստատություն՝ Մեղրաձորի միջնակարգ դպրոց

ՀՐԱԶԴԱՆ 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ.....	2
ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	2
ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՆ՝ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՌՕՐՑԱՅՈՒՄ.....	5
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	18
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....	21

ՆԵՐԱՄՈՒԹՅՈՒՆ

Թեմայի արդիականությունը: Դպրոցում կրթությունը կարևոր փուլ է մարդու սոցիալականացման և նրա հետագա կյանքի նախապատրաստման գործում: Այս առումով դպրոցներում կրթական ծրագրերը պետք է հարմարվեն արագ զարգացող աշխարհի պայմաններին: Դպրոցական ծրագրի արդիականացման հարցը օրակարգային է արդեն մեկ տարուց ավելի: Որոշ նախաձեռնող խմբեր խնդրում են դպրոցականների կրթության մեջ ներառել նոր առարկաներ: «Դպրոցական կրթության համակարգը, իհարկե, որոշակի արդիականացման կարիք ունի՝ ժամանակակից կյանքի կարիքներն ավելի լավ բավարարելու համար. ուսուցիչների գրեթե 90%-ն ասել է, որ դպրոցական գիտելիքները դպրոցից դուրս երեխաների համար փչ են կամ ընդհանրապես օգտակար չեն: Այնուամենայնիվ, ես դրական միտում եմ տեսնում նրանում, որ այսօր դպրոցի հիմնական նպատակը ոչ միայն երեխաներին կրթելն է, այլև նրանց նախապատրաստել ապագա կյանքին, արժեքների ձևավորմանը և սոցիալականացման գործընթացի պահպանմանը»:

Հետազոտության նպատակը, Շատ մշակույթներում երաժշտությունը կարևոր դեր ունի մարդկանց կենցաղում, որովհետև այն առանցքային նշանակություն ունի կրոնական ծեսերում, կյանքի անցումային փուլերի արարողություններում (Ուսման ավարտ, հարսանեկան տոներ): Երաժշտությունը անհրաժեշտ է մշակութային շատ բնագավառներում:

Հետազոտության խնդիրները. Ներկայացնել կրթական ծրագրերի մեջ եղած առարկաները, թե ինչ կապ ունեն երաժշտության հետ:

Օբյեկտը՝ Դասավանդվող առարկան **երաժշտությունն** առարկայում :

Աշխատանքի մեթոդաբանական հիմքը: Այս աշխատանքը գրելիս օգտվել եմ ինչպես սկզբնաղբյուրներից, այնպես էլ տարբեր գիտական ուսումնասիրություններից:

Հետազոտության վարկած: Եթե առարկա կյանքում կարող եմ գործածել երաժշտությունն առարկայի շուրջ ստացված գիտելիքները, ապա այն ամենը, ինչ մենք ուսումնասիրում ենք դասերին, ապագայում մեզ օգտակար չի լինի :

Աշխատանքի կառուցվածքն ու ծավալը: Աշխատանքը բաղկացած է տիտղոսաթերթից, բովանդակությունից, ներածությունից, բուն նյութից, եզրակացությունից, օգտագործված գրականության ցանկից:

ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՆ՝ Երաժշտությունը ԱՌՕՐՅԱՅՈՒՄ

Ժամանակակից հասարակությանը բնորոշ է գիտության և տեխնիկայի արագ զարգացումը, նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ստեղծումը, որոնք արմատապես փոխում են մարդկանց կյանքը: Գիտելիքների նորացման տեմպերն այնքան բարձր են, որ ողջ կյանքի ընթացքում մարդը ստիպված է բազմիցս վերասովորել, ձեռք բերել նոր գիտելիքներ և հմտություններ: Շարունակական կրթությունը դառնում է իրականություն և անհրաժեշտություն մարդու կյանքում: Դպրոցը դադարում է լինել աշակերտի համար գիտելիքների և տեղեկատվության միակ աղբյուրը:

Ժամանակակից հասարակության մեջ տեղի ունեցող նման փոփոխությունները պահանջում են կրթական տարածքի արագացված բարելավում, կրթության նպատակների սահմանում՝ հաշվի առնելով պետական, սոցիալական և անձնական կարիքներն ու շահերը: Այս առումով առաջնահերթ ուղղությունը կրթական նոր չափորոշիչների գարգացման ներուժի ապահովումն է: [2]

Ժամանակակից կրթությունը պահանջում է հստակ պատասխաններ հիմնական հարցերի՝ ինչու (նպատակներ և արժեքներ), ինչ (բովանդակություն) և ինչպես (տեխնոլոգիա) պետք է սովորեցնել երիտասարդ սերնդին: Մարդկային կյանքի համար կարևոր է ոչ թե ազագույնի համար խնայողություններ ունենալ, ինչ-որ սովորածի ներքին ուղեբեռի պաշար, այլ դրսևորում և կարողություն օգտագործել այն, ինչ կա, այսինքն, ոչ թե կառուցվածքային, այլ ֆունկցիոնալ գործունեության որակները:

Այսօր կրթության հիմնական արդյունքը ոչ թե անհատական գիտելիքներն են, հմտություններն ու կարողությունները, այլ մարդու կարողությունն ու պատրաստակամությունը սոցիալական տարբեր նշանակալից իրավիճակներում արդյունավետ գործունեության համար:

Համակարգային մոտեցումը մոտեցում է, որի դեպքում ցանկացած համակարգ դիտարկվում է որպես փոխկապակցված տարրերի մի շարք: Առաջադրանքը տարբեր տեսանկյուններից տեսնելու, բազմաթիվ լուծումներ վերլուծելու, մեկ ամբողջությունից բաղադրիչներ առանձնացնելու կամ, ընդհակառակը, տարբեր փաստերից ամբողջական պատկեր հավաքելու ունակությունը կօգնի ոչ միայն դասարանում, այլև առօրյա կյանքում: [1]

Գիտելիքների արագ աճի դարաշրջանում կարևոր է ոչ թե կուտակել այն, այլ սովորել կարողանալը, այսինքն՝ գտնել տեղեկատվություն, ինտեգրել և կիրառել այն, կանխատեսումներ անել և խնդիրներ լուծել, ինչը նշանակում է ունենալ գարգացման որոշակի մակարդակ: Համակարգային-ցանցային մտածողություն և աշխարհի ամբողջական տեսլական, այնպիսի անհատական հատկություններ, ինչպիսիք են անկախությունը, պատասխանատվությունը, նախաձեռնողականությունը, փոփոխությունների հարմարվողականությունը:

Զարգացման նման լայն հորիզոնն ի վիճակի է կենսաբանական կրթություն ապահովել կենսաբանության համակարգային, ընթացակարգային բնույթի, իմաստի ձևավորման սկզբնավորման ունակության և բնական և մարդկային այլ գիտությունների հետ լայն ինտեգրման շնորհիվ:

Ընդհանուր /հանրակրթական/ կամ մասնագիտական կրթություն ստանալու ընթացքում սովորողը ծանոթանում և խորացնում է այս կամ այն ուսումնական առարկայի գիտելիքները, ամրապնդում և

գարգացնում է իր ունակություններն ու հմտություններն այս կամ այն ոլորտում: Այդպիսի պահանջմունքների մի մասը մարդը բավարարում է լրացուցիչ կրթական հաստատություններում կամ լրացուցիչ կրթական ծառայություններ ստանալու միջոցով: Գիտելիքների զգալի մասը մարդը ձեռք է բերում ինֆնակրթության միջոցով, գիտական և ուսումնական գրականության ուսումնասիրության ֆունկցիաներով, հաճախելով դասախոսությունների, թանգարաններ, գրադարաններ, ցուցահանդեսներ՝ իրականացնելով առարկայա-գործնական և տեսական գործունեություն:

Ձևայած որ ինֆնակրթությունը ընդհանուր և մասնագիտական գիտելիքների ձեռքբերման ոչ այնքան արդյունավետ մեթոդ է, այնուամենայնիվ թույլ է տալիս հասնել բարձունքների: Օրինակ, Ֆ. Էնգելսը, որի աշխատությունները դիալեկտիկական մատերիալիզմի և գիտական կոմունիզմի վերաբերյալ մեծ ներդրում ունեցան 19-րդ դարում, ընդամենը ուներ ընդհանուր միջնակարգ կրթություն: Ինֆնակրթությունը չի կորցնում իր նշանակությունը անգամ արդի ժամանակներում: Օրինակ, 20-րդ դարի վերջերին խորհրդային ինժեներ Գ. Ս. Ալտուլևերը, չունենալով բարձրագույն կրթություն, ներկայացրեց գյուտարարական խնդիրների լուծման տեսություն, որը զգալիորեն հեշտացրեց կոնստրուկտորների և տեխնոլոգների աշխատանքը, նրա աշխատանքը մեծ ֆանաչում գտավ ինչպես ԽՍՀՄ-ում, այնպես էլ արտասահմանում:

Ժամանակակից հասարակությունը դժվար է պատկերացնել առանց «մարդ-սովորող» կատեգորիայի: Եթե անգամ հաշվի առնենք գիտելիքների ստացման աղբյուրների և հնարների բազմազանությունը, մեկ է, պիտի առաջանան հարցեր, թե կրթական հարաբերություններում ինչպիսի գիտելիքներն են օբյեկտ հանդիսանում, երբ և ինչ պայմաններում է սուբյեկտը դրսևորվում սովորողի դերում: [3]

Դպրոցում ստացած գիտելիքները շատ կարևոր են երեխայի (աշակերտի) համար, քանի որ դպրոցում նրանք առաջին անգամ են սովորում ամեն ինչ նոր ու հետաքրքիր: Դպրոցում ձեռք բերված գիտելիքներն ամենապարզն են և միևնույն ժամանակ կարևորը: Դպրոցական գիտելիքները հատկապես կարևոր են ապագայում ուսման կամ աշխատանքի վայր ընտրելիս, քանի որ այս պահին գնալու տեղ չկա (բացի տեխնիկական բուհերից) առանց դպրոցական գիտելիքների (5-9-րդ դասարանների հիման վրա):

Եթե խոսենք կոնկրետ գիտելիքի մասին, ապա, ցավոք, դրանք շատ քիչ են ազդում հետագա կյանքի վրա: Իհարկե, ասեն, որ այո, հենց այս գիտելիքն էր, որ իմաստավորեց ու ուրախացրեց մեր կյանքը, բայց դա ամենևին էլ այդպես չէ: Ստացված տեղեկատվության մեծ մասը պարզապես մոռացվում

է, մի պարզ պատճառով, որ մարդը կյանքում չի կիրառում այդ գիտելիքները, նման իրավիճակներ պարզապես չեն առաջանում, որտեղ էլ որ դրանք անհրաժեշտ լինեն, իսկ եթե առաջանում են, այնքան հազվադեպ է լինում, որ եթե մարդը. դա չգիտէի, ամենայն հավանականությամբ, ոչ մի վատ բան տեղի չի ունենա: Դպրոցական բոլոր առարկաներից մաթեմատիկան ամենից հաճախ օգտակար է, և շատ դեպքերում դա սովորական հաշիվ է, դժվար թե որևէ մեկը ասի, որ նա օգտագործում է սինուսների, կոսինուսների և լոգարիթմների գիտելիքները հրատապ խնդիրներ լուծելու համար: Այս ամբողջ գիտելիքը դառնում է մեռած կշիռ և ջնջվում մեր հիշողությունից, քանի որ բնությունը շատ գործնական համակարգ է և չի հանդուրժում չօգտագործված գիտելիքները: Պետք է ձեռք բերել և՛ հմտություններ, և՛ զարգացում, և՛ հորիզոններ, բայց ինչու՞ պետք է երեխաներն այդքան ճնշված լինեն և ենթարկվեն այդպիսի հսկայական սրբեսի, եթե, մեծ հաշվով, մտավոր և հոգեկան էներգիայի այս հսկայական ծախսերը չեն վճարում: Սա սեփական ուժերի անբաժանելի ներդրում է, դրանց արդյունավետությունը նվազագույն է, բայց ֆչերն են այդ մասին մտածում: Երեխաներին դպրոցում ոչ ոք չի սովորեցնում ապրել, նրանք բաժանվում են ծնողներից, առևտրի սրբեսի են ենթարկվում և այն կարծիքն են պարտադրում, որ մարդն այդպես պետք է ապրի ամբողջ կյանքը՝ ինչպես սկյուռը անիվի մեջ, այլապես չի լինի. Հաջողություն՝ նրանից ևս մեկ ատամնաբույժի սարքելու համար: [4]

Այսօր մեծահասակները (և նույնիսկ ավելի վաղ), թեև անգիտակցաբար, իբր լավագույն մտադրություններից էլնելով, ամեն ինչ անում են, որպեսզի երեխաները ժամանակ չունենան զարգացնելու իրենց անհատականությունը, ձեռք բերելու իրենց հստակ աշխարհայացքը, կյանքի կառուցվածքի ըմբռնումը, որի ուղղությամբ երեխան պետք է շարժվի՝ էլնելով իր հոգու կարիքներից և կարողություններից, ցույց չտալ նրան աշխարհի ողջ բազմակողմանիությունը, որպեսզի նա ճիշտ պատկերացում ունենա կյանքի մասին, և արդյունքում՝ մարդկանց մեծամասնությունը չգիտի, թե ինչպես դա գիտակցի: իրենք իրենց կյանքում, ինչ պետք է ավելի լավ անեն, ինչպես երջանիկ դառնան, քանի որ նրանցից ոչ մեկը մանկության տարիներին չի սովորեցնում:

Դպրոցում ստացած գիտելիքները մեր կողմից հաճախ կիրառվում են առօրյա կյանքում: Ավելին, մենք չենք էլ մտածում, թե ինչ ենք հիշում մեր դպրոցական մանկությունից: Մեզ թվում է, որ մենք դա միշտ իմացել ենք կամ պարզապես կռահել ենք: Վերցրեք նույն մաթեմատիկան: Փանի գլան պաստառ կամ ներկ գնել վերանորոգման համար: Ինչպես տեղադրել մահճակալներ այգում, և որքանով գնել բանջարեղենի սերմեր: Որքան՞ բարձր պետք է լինեն դեպի ձեռնահարկի աստիճանները: Հարցերն անվերջ են: Եվ դրանց պատասխանները ի պահ դրվեցին (կամ չպահվեցին) մեր ենթագիտակցության մեջ՝ շնորհիվ մեր ուսուցիչների-մաթեմատիկոսների, ավելի հաճախ՝ մաթեմատիկոսների: Պատերի,

հատակների, մահճակալների, մահճակալների տեղադրման ժամանակ ուղիղ անկյունների և գուգահեռ գծերի կառուցման տարածքը, Պյուրագորասի թեոթեմով աստիճանների բարձրությունը որոշելը դպրոցական մաթեմատիկան է առօրյա կյանքում: Իրավասու խոսք և գրավոր, բարտեզի վրա Մեծ արջը կամ ցանկալի բաղաձայն գտնելու ունակությունը. չէ՞ որ մենք դա սովորել ենք դպրոցում: [5]

Դպրոցական գիտելիքներն ու հմտություններն ազդում են ապագա մասնագիտության ընտրության վրա: Ոչ միշտ: Այնպես եղավ, որ իմ միջավայրում սա ավելի շատ բացառություն է, քան կանոն: Այնքան շատ մարդիկ, ում ես հանաչում եմ, ընտրեցին մասնագիտություն՝ չհայած այն բանին, թե ինչով էին նրանք հետաքրքրված դպրոցում և ինչին նրանք կարծում էին, որ նվիրելու են իրենց կյանքը: Իսկ գուցե հենց նրանց ենթագիտակցությունն է որոշել այս ընտրությունը: Գուցե միայն այնտեղ են եղել նրանց իրական շահերն ու ցանկությունները: Միգուցե. Բայց դպրոցական բոլոր առարկաներից (և դրանք այնքան շատ են) գիտելիքների ձգտման ժամանակ ժամանակ չկա լսելու ձեր ենթագիտակցությունը: Ենթադրվում է, որ դպրոցական գիտելիքները կօգնեն երեխային որոշել ապագա մասնագիտության ընտրության հարցում և ձեռք բերել ժամանակակից հասարակության համար անհրաժեշտ գիտելիքներ: Այնուամենայնիվ, առաջին տարբերակը հաճախ չի աշխատում: Դպրոցականները չեն ցանկանում լինել ո՛չ կենսաբան, ո՛չ աշխարհագրագետ, ո՛չ ֆիզիկոս, իսկ հետագա կրթության հարցը մնում է չլուծված մինչև ավարտական շրջանը: Դպրոցական գիտելիքները մասնագիտությունների յուրացման և հետագա աշխատանքի հիմքն են: Առանց նրանց դժվար կլինեք ինչ-որ բան հասկանալ ժամանակակից կյանքում:

Այնուամենայնիվ, սխալ կլինի կրճատել դպրոցի օգուտները միայն գիտելիքների ֆանալի յուրացման վրա: Նրա հիմնարար նպատակը պետք է լինի մտածել սովորեցնելը, նոր գիտելիքներ փնտրելը և դրանցից հիշատակեցություններ անելը: Նաև դպրոցը ծառայում է որպես մի վայր, որտեղ աշակերտները սոցիալականացվում են, սովորում են այս հասարակությանը բնորոշ վարմանը ու նորմերը:

Մարդու կյանքում գիտելիքը հսկայական դեր է խաղում անհատականության ձևավորման գործում, քանի որ դրանց շնորհիվ ուղեղը համալրվում է անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ, որը հետագայում կարող է օգնել բարդ իրավիճակներում: Գիտելիքը ուղեբեռ է, որն անընդհատ կարևոր տեղեկատվություն է կուտակում: Գիտելիք հավաքելով՝ ձեռք ենք բերում որոշակի փորձ, որը կարող է անգնահատելի ծառայել ապագայում: [6]

Գրքերը, որոնք մեր իսկական ընկերներն են, թույլ են տալիս մեզ համարել տեղեկատվությունը: Նրանք միշտ կհասկանան, կմխիթարեն իրենց մտքերով և դատողություններով: Բացի այն, որ մենք լրացնում ենք մեր բառապաշարը որոշակի ստեղծագործություններ կարդալով, մենք խորանում ենք նաև հերոսների խնդիրների մեջ, փնտրում ինչ-որ տեղեկատվություն, որը մենք ընկալում և ընդունում ենք որպես փաստ: Հետո է գիտակցել, որ գրքերը գիտելիքի աղբյուր են: Սա ոչ բուլբուլ են հասկանում, բայց դա այդպես է: Վերցրե՛ք ցանկացած վեպ, ինչպես Բրեդբերիի Ֆարենհայթ 451-ը: Բացելով աշխատանքը՝ դու սուզվում ես մի աշխարհ, որը սկզբում անհայտ էր՝ լցված անտարբեր մարդկանցով, ովքեր անտարբեր են ուրիշների կյանքի նկատմամբ:

Մարդը սկսում է գիտական գիտելիքներ ձեռք բերել դպրոցական տարիներից, հետո բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում: Պատահում է, որ մարդը կրթություն չի ստանում, բայց տիրապետում է մեծ քանակությամբ գիտելիքների և համարվում է շատ իմաստուն: Մեր կամքից անկախ ուժի պատճառով պատահում է, որ դպրոցական գիտելիքները կարող են լինել սահմանափակ կամ անկատար: Հետո օգնության է հասնում ինքնակրթությունը: Ի վերջո, այժմ անսահմանափակ հնարավորություններ կան անհրաժեշտ գիտելիքներ ձեռք բերելու համար: Դուք կարող եք օգտագործել աղբյուրները Համաաշխարհային ցանցում: Ուստի պետք է շատ զգույշ լինել, քանի որ այս գիտելիքները շատ կարևոր են մասնագիտություն ընտրելիս՝ արդեն աշխատանքի մեջ, կյանքում, հասարակության մեջ, մենք դրանք կօգտագործենք միշտ և ամենուր: Մեր ժամանակներում հնարավոր է նաև փոխանակել գիտելիքներն ու փորձը առցանց հեռարձակումների և տեսազանգերի շնորհիվ: Այսպիսով, դուք կարող եք ավելի շատ գիտելիքներ ստանալ նույնիսկ այլ երկրներից, այլ մարդկանցից, մշակույթներից, մտածելակերպից: [7]

Կրթական համակարգում ամենակարևորը միակ ճիշտ պատասխանի համար գնահատական ստանալն է, ոչ թե գիտելիքը: Միևնույն ժամանակ, ժամանակակից աշխարհում ուղղակի անիրատեսական է գոյատևել խնդրի մեկ լուծումով: Աշակերտներն այնքան կախված են գնահատականների մրցավազից, որ ավարտական պարահանդեսից հետո չեն կարողանում պատասխանել դպրոցական ծրագրի տարրական հարցերին: Շատերն ասում են, որ դպրոցը մեզ սովորեցնում է սովորել: Իհարկե, այն տալիս է որոշակի գիտելիքներ, սովորեցնում է մտածել, բայց ոչ մի կերպ չի սովորում: Դպրոցական ծրագիրը չի նպաստում ինքնագարգացմանն ու ինքնակրթությանը, այսինքն՝ անձնական հատկանիշներին, որոնք հնարավորություն են տալիս կյանքում հաջողությունների հասնել: Կրթական համակարգը ոչնչացնում է յուրաքանչյուր երեխայի ստեղծագործական կարողությունը՝ դպրոցականներին դարձնելով նույն

ուրբանները: Միաժամանակ դպրոցը շատ հարմար հաստատություն է ցանկացած պետության համար: Այն վերահսկում է երեխաներին, ձևավորում է ենթարկվելու բնագոյը և թույլ է տալիս պարտադրել երկրի ֆազականությունը: Հետագայում նման մարդկանց հետ է կառավարել: Երաժշտությունը մեզ ուղեկցում է ամբողջ կյանքի ընթացքում: Այն հանգստացնում է, ուրախ տրամադրություն պարզում, իր հետ բերում հիշողություններ, մոտիվացնում աշխատանքը: Կրթական համակարգը ձևավորվել է մի ֆանի դար առաջ: Ժամանակի ընթացքում այն փոփր-ինչ շտկվել է, բայց ընդհանուր առմամբ մնացել է անփոփոխ: Իհարկե, դպրոցն ու համալսարանը մարդու կյանքի կարևոր մասն են: Այնուամենայնիվ, մենք ստանում ենք համապատասխան գիտելիքներ, լավագույն դեպքում, անցյալ դարի, բայց ոչ XXI դարի համար: Դպրոցը մեզ սովորեցնում է ապրել գոյություն չունեցող աշխարհում: Այսօր մեզ գնահատականներ պետք չեն: Մեզ անհրաժեշտ են ժամանակակից կյանքի դժվարությունների և հանգամանքների վերաբերյալ հարցերի պատասխաններ: Տեսական գիտելիքները, որոնցով լցունված են մեր գլուխները, գործնականում կիրառելի չեն դեպքերի մոտ 80%-ում: Արդյունքում մենք տեսնում ենք շատ դժբախտ մարդկանց, ովքեր չեն կարողանում ճիշտ կազմակերպել իրենց կյանքը, ֆանի որ իրենց դա չեն սովորեցրել: Ընդ որում, մարզումների մեջ սկզբունքորեն ոչինչ չի փոխվում: Այո՛, նոր դպրոցներ են կառուցում, տաղանդավոր ուսուցիչներ են ընդունում, դասարաններում երեխաների թիվը կրճատում, բայց դա դրական արդյունքների չի բերում: Որովհետև կրթական համակարգն ինքնին սխալ է մնում: Արդյունքում և՛ աշակերտները, և՛ ուսուցիչները լցված են այս համակարգով, ովքեր նույնպես պարբերաբար ստուգվում են գիտելիքների վրա և վերաորակավորվում դասախոսական կազմը: Թեստերից ու ֆննություններից առաջ երեխաները սրբեսային վիճակում են, ֆանի որ վախենում են վատ գնահատական ստանալ: Ուրեմն ինչի՞ն է նրանց պետք այս սրբեսը: Թե՞ վնասված նյարդերն օգնում են ինչ-որ մեկին իրական կյանքում: Ուրեմն ինչի՞ն է նրանց պետք այս սրբեսը: Թե՞ վնասված նյարդերն օգնում են ինչ-որ մեկին իրական կյանքում: Ուրեմն ինչի՞ն է նրանց պետք այս սրբեսը: Թե՞ վնասված նյարդերն օգնում են ինչ-որ մեկին իրական կյանքում:

Ժամանակակից աշխարհում դպրոցականների համար կարևոր են ոչ միայն առարկաների հիմնարար գիտելիքները, այլև այնպիսի հմտություններ, ինչպիսիք են մեծ ֆանկությունը սեղեկատվություն նավարկելը և այն վերլուծելը, խնդրի լուծման ստեղծագործորեն մոտենալը, հետազոտությունների պլանավորումը, գործընթացներն ու երևույթները գրագետ բացատրելը, պատկերավոր, պատկերագրող, աղյուսակային և այլ ձևերով ներկայացված սեղեկատվության ըմբռնում, մեկնաբանում, փոխակերպում, ընդհանրացում: [8]

Դպրոցը արագորեն փոխվում է, տեղեկատվական տեխնոլոգիաները, դասավանդման նոր մեթոդները, նյութատեխնիկական հագեցվածությունը՝ այս ամենն այլ է, քան տասը-տասնինգ տարի առաջ: Այնուամենայնիվ, դպրոցական գիտելիքները դեռ հեռու են կյանքից: Եվ դա, չնայած այն հանգամանքին, որ նոր ստանդարտները, ինչպես ասվեց, միաված են պրակտիկային: Տարբեր դպրոցների այսօրվա ավագ դպրոցի աշակերտներից հետաքրքրվեցին՝ դպրոցը նրանց պատրաստո՞ւմ է կյանքին, գո՞հ են դպրոցական կրթության որակից:

Միշտ չէ, որ պատրաստ են ապագայում ծագող կյանքի իրավիճակներին, բայց կյանքում բացարձակապես ամեն ինչ կանխագուշակել և միանգամից ամեն ինչի պատրաստ լինել հնարավոր չէ: Այնուամենայնիվ, տրված են այն անհրաժեշտ հմտությունները, որոնք կօգնեն մեզ գոյություն ունենալ աշխարհում, և դա ուրախալի է: Եթե նկատի ունենանք, թե ինչ է կատարվում ապագայում, հոգեբանական տեսանկյունից, ապա ամենից հաճախ մենք պատրաստ չենք չափահաս կյանքին հուզականորեն, վախը, խուճապը և մեզ հանգստացնելու անկարողությունը ընկնում են մեզ վրա՝ կապված ստեղծված իրավիճակի հետ: Կարծում եմ՝ առանց կրկնուսույցների կարելի է ֆննդություն հանձնել: Դա կախված է ոչ միայն ուսուցչի պատրաստվածության աստիճանից, այլ նաև սովորողների ցանկությունից:

Տղաները, որպես կանոն, կրկնուսույց են վերցնում, քանի որ չեն կարողանում ինֆորմուլյն ժամանակ կազմակերպել ֆննդություններին պատրաստվելու համար: Այնուամենայնիվ, դպրոցում ուսուցիչները հետաքրքրված են, որ աշակերտները ֆննդություններ հանձնեն ամենաբարձր միավորներով, հետևաբար, լինում են շաբաթական խորհրդակցություններ, և դասերին տրվում է մեծ պրակտիկա: Իսկ մնացած ամեն ինչ կախված է աշակերտների ցանկությունից, կազմակերպվածությունից ու պատասխանատվությունից: Լավ եմ գնահատում դպրոցական գիտելիքների որակը: Հիմնական առարկաներում հակիրճ տեղեկատվական նյութերն առավել հաճախ տրվում են, երբ ցանկանում են ավելին իմանալ թեմայի մասին: [9]

Առաջին հերթին, կրթական հարաբերությունների օբյեկտներ չեն կարող հանդիսանալ այն գիտելիքները, որոնք ստացվել են փորձից կամ ինֆորմալիզացիայից: Քանի որ մարդը տիրապետում է գիտելիքներին ինֆորմուլյն՝ առանց այլ անձանց մասնակցության, ապա այդ գործողություններում չկա հարաբերություն: Կրթական հարաբերությունն առաջանում կամ գոյություն ունի ամենափչը երկու մարդկանց միջև: Հետևաբար, հեռահար, համակարգչային, հեռուստալսարանային ծրագրերի միջոցով ուսուցումը, թեև երես առ երես չկա հանդիպում մյուս կողմի՝ հեղինակի կամ մանկավարժի հետ, սակայն մեր կարծիքով սրանք կրթության առարկայի բաղադրատարրեր են, քանի որ այդ ծրագրերը կազմված են

նրանց կողմից: Այս պարագայում հարցը կարող է միայն վիճահարույց դառնալ այդպիսի ծրագրերի իրավասու մարմնի կողմից հաստատված չլինելու կամ ստացած կրթության մասին վերջնական փաստաթուղթ սրամաղբելու հանգամանքը բացակայելու պատճառներով:

Երկրորդ, մյուս կողմից, գիտական հետազոտությունների արդյունքում ստացվող գիտելիքները չեն կարող կրթական հարաբերությունների օբյեկտ հանդիսանալ, քանի որ կազմում են այլ ոլորտի իրավահարաբերությունների, այսինքն՝ գիտության օբյեկտ: Գիտական փնտրտուհների հետ կապված հարաբերությունները, գիտական հետազոտությունների անցկացումը կանոնակարգվում են գիտության և գիտական հետազոտությունների մասին օրենսդրության կայուն հյուղով:

Տվյալ օրենսդրության նորմերը տարածվում են նաև կրթական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողների կամ այլ աշխատողների գիտական հետազոտությունների վրա: Միևնույն ժամանակ գիտական հետազոտությունները և դրանցից ստացված արդյունքները սերտորեն

Իհարկե, ուսումն ու կրթությունը յուրաքանչյուրի կյանքի անբաժանելի մասն են: Ին կարծիքով դպրոցը մեզ պատրաստում է կյանքին: Այստեղ է, որ մենք ձեռք ենք բերում անհատականության այնպիսի կարևոր գծեր, ինչպիսիք են պատասխանատվությունը, անկախությունը, մեր խոսքերի և արարքների համար պատասխանատու լինելու կարողությունը: Բացի այդ, հենց դպրոցում են մեզ օգնում ապագա մասնագիտության ընտրության հարցում, որն ապագայում շատ օգտակար կլինի: Բացի այդ, դպրոցի որոշ դասերի ժամանակ ֆինանսվում են հասարակության արդիական խնդիրներն ու դրանց լուծման մեթոդները:

Ինչ վերաբերում է հիմնական դպրոցական գիտելիքներին, ես դրանք որակական չէի անվանի: Ին կարծիքով աշակերտներին տրվում է չափազանց շատ անհարկի տեղեկատվություն, որը հետագայում օգտակար չի լինի: Բացի այդ, պետք է նշել, որ դպրոցական գիտելիքները երբեմն բավարար չեն ֆննությունը կամ ֆննությունը լավ հանձնելու համար: Ուստի աշակերտները պետք է ինֆնուրոյն պատրաստվեն ֆննություններին: Հիմնականում նրանք դիմում են կրկնուսույցների օգնությանը, բայց կարելի է պատրաստել նաև տանը՝ որոշելով տարբերակները: Թե ինչպես կհանձնվի ֆննությունը, կախված է միայն աշակերտի աշխատասիրությունից և անձնական ցանկությունից: Դպրոցը սալիս է տարրական գիտելիքներ, որոնք երբեմն բավարար չեն առավելագույն միավորների համար ֆննություն հանձնելու համար, սակայն պարտադիր չէ դիմել կրկնուսույցների օգնությանը: Ին կարծիքով՝ ամեն ինչ կախված է ցանկությունից ու կարգապահությունից: Եթե կա հստակ դրված նպատակ և աշխատելու պատրաստակամություն, արդյունքը երկար սպասել չի տա:

Դուք կարող եք ինֆուորյուն ուսումնասիրել տարբեր նյութեր, քանի որ այժմ շատ աղբյուրներ կան: Բացի այդ, ոչ ոք չի չեղարկել դպրոցի ընտրովի դասընթացներն ու խորհրդակցությունները, ուսուցիչները հաճախ հանդիպում են կես հանապարհին և չեն հրաժարվում նախապատրաստվելուց:

Կարևոր է նաև անընդհատ կրկնել ուսումնասիրված նյութը, քանի որ այն հակված է մոռանալու, ինչպես նաև թույլ տված սխալներն անմիջապես դասավորելուն, այլ ոչ թե քե քե քե:

Ուսուցիչը և կրթական համակարգը, ինքնակրթական, հսկայական դեր են խաղում, բայց շատ ավելին կախված է հենց աշակերտներից: Ստացված գիտելիքների որակն այժմ ամենաբարձր մակարդակի վրա չէ, բայց չեմ կարծում, որ վիճակը ողբալի է: Յուրաքանչյուր ունի անհատական մոտեցման կարիք, աշակերտների հետաքրքրությունների և կյանքի նպատակների տարբերությունը ազդում է այն բանի վրա, թե ինչպես են նրանք ընկալում տեղեկատվությունը: Ինչ-որ մեկը խորանում է մի տարածքի մեջ, և ինչ-որ մեկը ուսումնասիրում է ամեն ինչ, բայց միայն մակերեսորեն: Ընդհանրապես, սեփական փորձից կարող եմ ասել, որ ուսուցիչներն այժմ փորձում են կանոնավոր կերպով կատարելագործել իրենց հմտությունները և խթանել դպրոցական գիտելիքների որակի բարձրացման նոր մեթոդներ: [10]

Կրթության հետ կապված խնդիրները միշտ եղել են և սովորաբար կապված են եղել կամ բովանդակության կամ դասավանդման մեթոդաբանության կողմնակալության հետ: Այսօր նրանցից շատերը նախաձեռնվում են համակարգային գործունեության հարացույցի վրա հիմնված դասավանդման նոր մոտեցմամբ, որի առանձնահատկությունն այն է, որ կրթության նպատակներն առաջին անգամ ընդլայնում են առարկայի իմացության շրջանակը՝ ապահովելով գործունեության փորձի զարգացումը: Սովորողների փափուկ հմտությունները, անհատականության գծերն ու կարողությունները: Գիտելիքը վերածվում է ուսուցման գործընթացում գիտակցված զարգացման գործիքի:

Կրթության արդիականացումն ուղեկցվում է նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, առաջացմամբ և բնակչության բոլոր շերտերի կողմից դրանց լայնածավալ կիրառմամբ: Այս նորամուծությունները կենսաբանության և կենսատեխնոլոգիայի դարի աննախադեպ հայտնագործությունների հետ միասին ստեղծում են նորացված կյանք և կրթական իրականություն, որը նոր հորիզոններ է բացում անհատի և քաղաքակրթության զարգացման համար, ինչը չի կարելի անտեսել:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Անվտիվելով տվյալ հետազոտական աշխատանքը եկանք այն եզրակացության որ՝

- ✓ Առօրյա կյանքում մենք հազվադեպ ենք օգտագործում դպրոցական դասերից ստացված գիտելիքները:
- ✓ Հանրակրթական դպրոցների կարևոր նպատակն է կրթել մարդու, ով կարող է մտածել շրջանակից դուրս, կյանքի կոչել կենսական խնդիրների լուծման փոփոխական մոտեցում: Այս առումով դպրոցական դասընթացի ուսումնասիրության մեջ սովորողների բնագիտական աշխարհայացքի ձևավորումը, որը կարող է իրականացվել դպրոցականներին դասասենյակում ոչ ստանդարտ խնդիրներ լուծելու և արտադասարանական գործունեության ուսուցման գործընթացում ավելի ու ավելի նշանակալից:
- ✓ Ներքին դպրոցը արժեքավոր փորձ է կուտակել երեխաներին սովորեցնելու լուծել բնորոշ խնդիրներ և իրականացնել գործնական աշխատանք, որն ավելի շատ կատարում է սովորելու

մտախիստ քարձրացնելու գործառույթ, քան աշակերտների կողմից նրանց անձնական և սոցիալական կենսական կարիքները բավարարելուն ուղղված գործնական հմտություններ ձեռք բերելու գործում: Հաշվարկային խնդիրներ լուծելով՝ դպրոցականները համակարգում են տեսական գիտելիքները, զարգացնում տրամաբանորեն մտածելու, վերացական գիտելիքները կոնկրետ համատեքստում փոխանցելու և ալգորիթմի համաձայն աշխատելու կարողությունը: Հանախ հաշվողական առաջադրանքները վերացական հարցեր են տալիս աշակերտներին, որոնք պահանջում են հավասարապես վերացական պատասխաններ, առաջադրանքի տեխնիկական հետևում աշակերտը միշտ չէ, որ տեսնում է կատարվող առաջադրանքի կարևորությունը և դրա գործնական կիրառման հնարավորությունը:

✓ Մի շարք հետազոտողներ՝ Գ.Ս. Ալթունլեր, Է.Յա. Արսանսկի, Ի.Վ. Բուրայա, Ա.Ա. Ջին, Վ.Վ. Գուզեն, Է.Ն. Դմիտրով, Ա.Ա. Կարցով, Մ.Մ. Լևինա, Ա.Յու. Մոդեստովը, Պ.Ա. Օրժեկովսկին, Ս.Պ. Պրիտուլյակ, Բ.Դ. Ստեպին, Մ.Ա. Ուշակով, Յու.Վ. Խոդակովը, Վ.Ա. Շիրյակա, Կ.Յա. Նաբիբուլինը և ուրիշները հիմնավորում են ուսումնական գործընթացում խնդրահարույց տիպի ստեղծագործական, ինտեգրատիվ խնդիրների, ոչ ստանդարտ առաջադրանքների ներառման անհրաժեշտությունը՝ ուղղված աշակերտների հիմնական և մասնագիտական հմտությունների զարգացմանը:

✓ Վերջիններիս թվում են խնդիր ձևակերպելու, հիպոթեզ կառուցելու, խնդրի լուծմանն ուղղված գործողությունների համակարգ պլանավորելու, նոր իրավիճակում քննաչափական գործընթաց իրականացնելու, ընդհանուր գիտական և հատուկ հետազոտական մեթոդներ կիրառելու կարողությունները: Տեսական գիտելիքները ամրագրվում են աշակերտների մեջ կիրառական ստեղծագործական գործունեության գործընթացում:

✓ Այս մոտեցման արդիականությունը հաստատվում է ուսումնասիրություններով, որոնց համաձայն՝ պահպանելով կրթության հիմնարար բնույթը, աշակերտների՝ կյանքի իրավիճակներում գիտելիքները կիրառելու հմտությունների մոնիտորինգի արդյունքները զգալիորեն ցածր են, քան նրանց օտարերկրյա հասակակիցները: Հետևաբար, կրթության զարգացման ներկա փուլում անհրաժեշտ է մանկավարժական գործունեությունը կողմնորոշել աշխարհի հետ երեխաների փոխգործակցության ուղիների յուրացման ուղղությամբ: Սա պահանջում է փոփոխություններ կատարել ինչպես ուսումնական գործընթացում, այնպես էլ կրթության առարկաների գործունեության մեջ. երեխայի ուսուցման մեջ մշտական տարբ պետք է լինի այլ բնույթի խնդիրների լուծումը: Այնուհետև առարկայական փաստացի գիտելիքները

կլինեն նպատակահարմար և արդյունավետ համակարգում կազմակերպված առաջադրանքների վրա աշխատելու արդյունք :

- ✓ Առաջարկվող առաջադրանքային մոտեցումը դպրոցականներին ոչ ստանդարտ խնդիրներ լուծելու ուսուցման համար հիմնված է աշակերտների անձնական կյանքի փորձի վրա և, հատուկ կրթական արտադրանքի հասանելիության շնորհիվ, ընդլայնում է նրանց կրթական կարիքների գոտին և նպաստում ստեղծագործական ինքնագարգացմանը:
- ✓ Ոչ ստանդարտ առաջադրանքը (առաջադրանքը) ուսումնական առաջադրանք է, որի բովանդակությունը չի տեղավորվում հաշվողական և փորձարարական առաջադրանքների ընդհանուր ընդունված տեսակների և տարբերակների մեջ, որն ունի անսովոր ձևակերպում, տեքստում կողմնորոշված հարցով և ապահովում է. աշակերտների հարմարեցումը շրջապատող աշխարհում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Обучение в Эстонии. [Электронный доступ: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/home_en =; дата обращения: 10.02.2020]
2. Руководство по выполнению домашних заданий (сайт департамента образования Австралии) [Электронный доступ: <https://www.education.vic.gov.au/Pages/default.aspx>; дата обращения: 16.02.2020]
3. Школьникам каких стран задают домашние задания [Электронный доступ: <https://rg.ru/2016/10/10/shkolnikam-kakih-stran-zadaiut-bolshe-vsego-domashnih-zadaniy.html>; дата обращения: 10.02.2020]
4. Обучение детей в Японии [Электронный доступ: <https://chudo-udo.info/detskie-novosti/2166-interesnye-fakty-pro-obuchenie-detej-v-yaponii>; дата обращения: 10.02.2020]
5. Финская школа. [Электронный доступ: <https://takprosto.cc/finskaya-shkola/>; дата обращения: 1.02.2020]
6. Домашние задания в Сингапуре. [Электронный доступ: <https://www.best-tuition.com/Mathematics-Homework-in-Singapore-Secondary-School.html>; дата обращения: 8.02.2020]
7. Как в школах разных стран уходят от домашних заданий [Электронный доступ: <https://www.kommersant.ru/doc/4154385>; дата обращения: 11.02.2020]
8. TIMSS 2011 INTERNATIONAL RESULTS IN SCIENCE [Электронный доступ: https://timss.bc.edu/timss2011/downloads/T11_IR_S_Chapter8.pdf; дата обращения: 8.02.2020]

9. UMLUVA O PRAVECH ditete. Umluva o pravech dftete a souvisejici dokumenty. Praha: Ministerstvo prace a socialnich vecf CR, 2016, s. 2-18. ISBN ISBN 978-80-7421-120-1.